

B E T O N

KULTURNO PROPAGANDNI KOMPLET BR. 160, GOD. X, BEOGRAD, UTORAK, 16. JUN 2015.

Redakcija: Miloš Živanović, Saša Čirić; Font Mechanical: Marko Milanković; E-mail: beton@danas.rs, redakcija@elektrobeton.net; www.elektrobeton.net; Sledeci broj izlazi 21. jula

MIXER

Piše: Andrej Nikolaidis

MAĐARSKA REČENICA

Sve se to čini beskrajno daleko sada, svaka od anksioznosti koje su obilježile moj život, sada, dok voz klizi ravnicom Mađarske, odvlači me od Budimpešte, vuče me ka Beču, gdje ću na aerodromu ponovo proći kraj prodavnice duvana u kojoj sam u dolasku kupio štetku Gauloises-a bez filtera za ljubaznu mađarsku domaćicu – 63 eura, ne primamo kartice, samo gotovina, rekla je prodavačica – odvuci se, kao prebijeni pas u tihu kutak, u neku od staklenih kabina za pušače, tamo cupkati sa kafom u papirnoj čaši u ruci, paliti cigaretu za cigaretom pa se, smrdeći na duvan nadaleko, dakle izazivajući podozrenje putnika i aerodromskog osoblja, ukrcati na avion za Podgoricu, sve se to čini daleko i još dalje, dok se voz ljuča kao kolijevka a ja tonem u san, i dok tonem nestajem sam za sebe, kao da stojim na obali i gledam kako se spuštam u dubinu vode, nestaje sve ono što sam ja, svaka od mojih anksioznosti, bez kojih nikada i nisam imao ništa, u svakom slučaju ništa osim njih nisam imao ja kao pisac, jer ja, kao pisac, njima, dakle anksioznostima, dugujem svu svoju takozvanu umjetnost, zbog čega je, da bih ostao umjetnik, bilo nužno ostati anksiozan, što mi, srećanje Čovjek, aleluja!, nikada nije predstavljalo problem, prije svega zato što svoju egzistenciju ne mogu zamisliti bez anksioznosti, kao što je ne mogu zamisliti ni kao sretnu, sve samo to ne, jer to bi značilo da će ostati bez svih onih rafiniranih užitaka koje donosi tuga, koja ne nestaje ni sada, u vozu koji juri kroz Mađarsku, tuga koja se vuče za mnom kao šaren balon od helijuma zakačen za rep psa-latalice, leluja tuga nad mojim repom dok stojim na obali mađarskog mora i gledam vlastiti odraz u vodi, kako se udaljava od mene, a sa njim i nervosa zbog ljudi sa kojima živim i njihovih običaja, od kojih ne mogu živjeti, nervosa zbog njihove ogavne muzike, nervosa zbog toga što su glasni, zbog toga što ne umiju postojati a da ne emituju buku, zbog toga što javne površine shvataju kao svoje privatne, i neprekidno se šire, svoju imovinu i svoje egzistencije, koje nisu drugo nego estetski zločin, udaljava se od mene sve što me je dovodilo do bijesa, kao da me nikada nije nerviralo odsustvo diskrekcije koja je tim ljudima, njima!, svojstvena, kao da me nikada nije nervirala gomila, mnoštvo, pa Hart i Negri, čije se gostovanje u Kotoru pretvorilo u fijasko za koji sam ja nerado preuzeo odgovornost, ali ne prije nego sam Negriju, nezadovoljnombog toga što je publika na kotorskom trgu svojom vikom ometala izvođenje njegove predstave, zlobno rekao what can one do: multitude tends to be noisy, no to je, pokazaće se, tek bilo zagrijavanje za istinsku katastrofu, koja je nastupila sat kasnije, kada je izvođenje druge Negrijeve predstave prekinuto zbog nestanka struje, jer su izgorjeli kablovi koje je postavio idiot-tehničar, na to mjesto postavljen od idjota-producenta, za čije je namještenje bio odgovoran idjoturednik programa, dakle ja, stoga je, baš mene među svim ljudima, bijesna rediteljica Negrijeva komada vukla za ruku po kotorskoj Pjaci od kina, insistirajući da baš ja budem taj koji će izaći pred publiku i saopštiti da zbog grube greške organizatora predstava neće biti izvedena do kraja, učinila je to vjerujući da će meni biti neprijatno stati pred publiku i reći im da se tornjaju kući, što za mene, naravno, nije predstavljalo nikakav problem, jer mi se za kotorskiju publiku jebalo jednako kao i za rediteljicin mediokritetski komad, jer je bilo jasno da svako onaj ko poslije petnaest minuta teatarskog mučenja, koje je ta nesretna žena, ta rediteljica, smatrala svojom umjetnošću, nije napustio trg, napustio ga negodujući zbog besramnog amaterizma koji mu je bačen u lice, zaslužuje da bude mučen satima, danima i godinama, što teatrom, što bićem, udaljava se, rekoh, od mene bijes kojim sam, oduvijek, bio obuzet kao što su, kažu, ljubavlju bili obuzeti sveci, bijes zbog ko-

MIXER
Andrej Nikolaidis: Mađarska rečenica
Selvedin Avdić: Kap veselja

ARMATURA
Đerd Serbhorvat: Čas nacionalne konsultacije

VREME SMRTI I RAZONODE
Nenad Veličković: Marko Kraljević ukida stanarinu

Ilustracija: Nikola Karač

DEVET INČA / MILIMETARA / PLANETA (GLAVU DAJEM, PLUTONA NE DAJEM) / KRUGOVA / ŽIVOTA / SIMFONIJA / MUZA / MESECI / SATI / JUGOVIĆA / GODINA BETONA

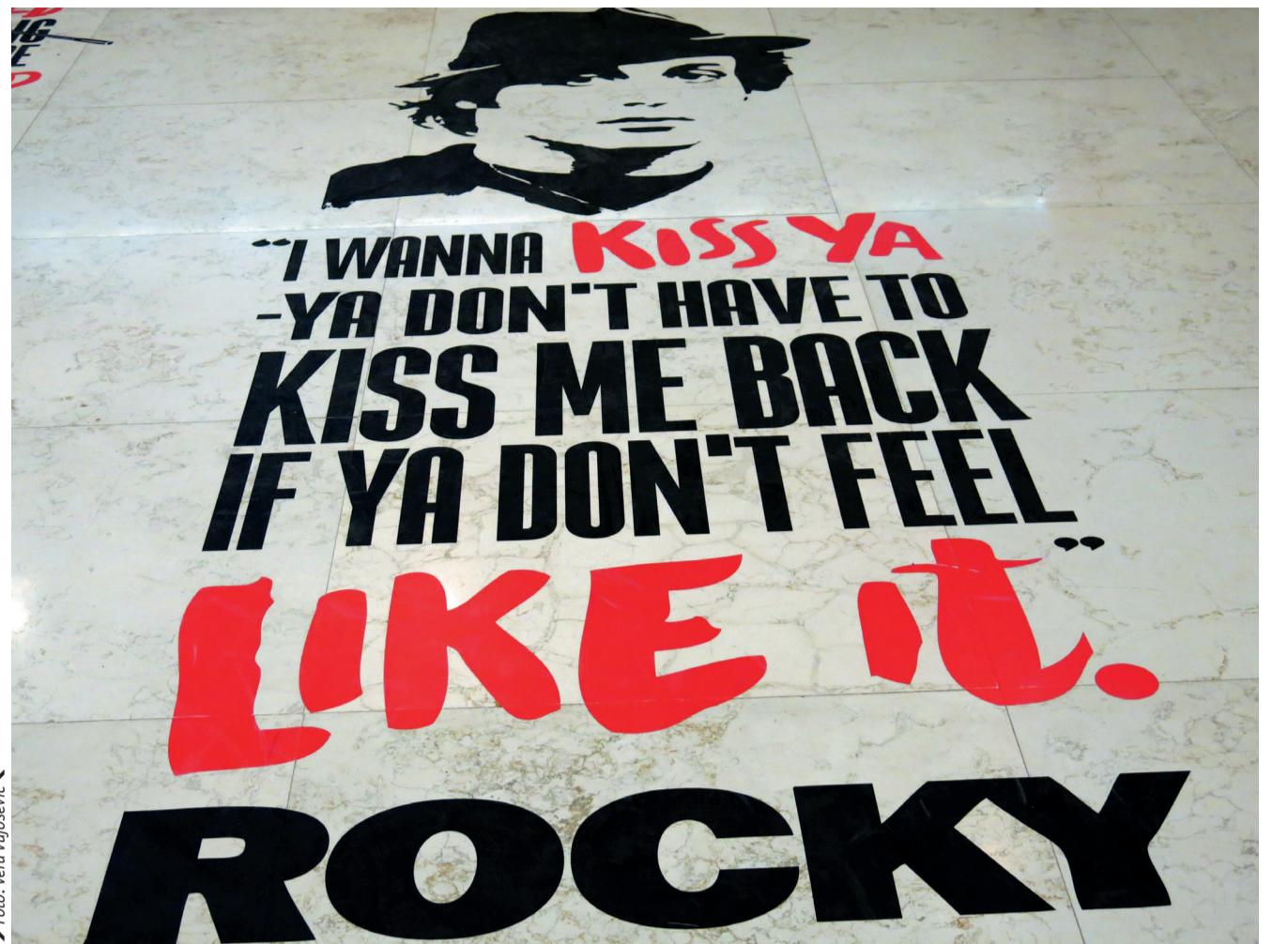
jega nikada nisan imao ništa ljepe reči o vlastitoj egzistenciji, mizernoj i izlišnoj, egzistenciji, međutim, koja ima jednu olakšavajuću okolnost, činjenicu da nisan odabrao davorovanje svjetini, činjenicu da sam svjetinu iritirao, fakat da od svjetine koju preživremi nisam tražio naklonost, nego mržnju, koju sam i dobio, ja, koji sam čitav život bježao od mnoštva, da bih, kasno, odveć kasno, tek čitajući Benjaminovu *Jednosmjeru ulici* saznao da je *Ad plures ire*, pridružiti se mnoštvu, kod Latina značilo – umrjeti, što će reći: živjeti u gomili znači umrjeti, premda nisan siguran da je to razlog zašto pri pogledu na gomile tijela osjetiti fizičku mučninu, zašto ni na tren ne mogu zadržati pogled na roju pčela, koloni mrava ili crvina koji su napali meso, bilo čemu što me podsjeca na grušanje čelija, dakle na tekuštu života, koji mi se najdublje gadi, kao što mi se gadi i smrt, kojoj po pravilu prethodi ultimativna neugodnost, kao što mi se, prisjećam se u poslušu, u Madarskom vozu, gade i nerviraju me i politika, i ja u njoj, pa ekonomika, savremena umjetnost, kapitalizam, MTV, fusion kuhinja, ljevica, desnica i liberali, zbog čega bi se moglo, zbog čega bi se *moralo reći* da sam odvrtni mizantrop, čega se ne stidim, čime se ponosim, jer ovako stope stvari sa nama mizantropima: kao što suprotnost īuvavi nije mržnja, nego ravnodušnost; kao što suprotnost vjeri u Boga nije iskaz Bog je mrtav, nego Lakanovo „Bog je nesvestan“; kao što nihilist nije onaj koji odustaje od revolucije jer drži da svijet, kao femme fatale u dobrom noćnom, treba prepustiti vlastitoj propasti, onaj koji društvene revolucije odbacuje jer razumije da je kapitalizam već revolucionarizirao svijet, nego je nihilist onaj koji, usprkos tome što je jasno da revolucije ne znače promjeniti svijeta, nego tek pre rasprodjelu društvene moći, usprkos tome što su revolucije način da se sve promijeni, same da bve ostalo isto, ipak zahtijeva revoluciju; tako i suprotnost vjeri u Čovjeka nije mizantropija, nego new age humanitarizam, svodenje čovjeka na nedostojno dijete Mijke Prirode, baš tako, da ne govorim o tome da će mizantropi biti posljednji koji će napustiti Čovjeka, što nipošto nije olakšavajuća okolnost, to je jasno i u vozu koji juri ka Beču, u vozu u kojem nikako da do kraja potonem u san, zbog čega se sve moje anksioznosti čine, rekoh li, beskrjano daleko, ali ne i nepoštoće, daleko ali ne i izbrisane, stoga kao da ih vidim kao drovred kraj kojeg projuri voz, tako vidim nervozu zbog toga što sam zaglavljen između potrebe za revolucijom i svijesti da revolucija svijeta više nije moguća, nervozu zbog toga što apokalipsa nikako da se desi, nervozu jer znam da je želja za apokalipsom pouzdani znak odsustva vjere, potvrda nemogućnosti da se nosimo s anksioznosću koju neminovno donosi iščekivanje kraja koji će nas napokon snabdjeti raspletom i objašnjenjem, da ne govorimo o anksioznosti u iščekivanju odgovora na pitanje: ima li uopće raspletu i objašnjenja; anksioznosti koja raste kako postajemo sve bliži odgovoru, kako postaje sve izvjesnije da na mjestu odgovora nema ničeg, nervoze zbog činjenice da je u meni sve manje nade i vjere a sve više nepovjerenja koje nužno vodi na paranoju, a to je tako porazavaće, jer tako me intenzivno nerviraju paranoji, nervira me njihova uvjerenje da postoji skrivena moć koja upravlja našom stvarnošću, ta tako nesofisticirana misao, kao religija za još glupje ljudi, što mora iznervirati čovjeka, jednako kao što nervira teškoča sa kojom ljudi prihvataju haos, jer: naravno da ćemo kad-

BETONJERKA MESECA

Jubilej uz mešalicu: betoniranje proklete avlige ulazi u narednu fazu.

Poštena intreligencija

tad uočiti pukotine u svakom narativu koji nam se nudi kao objašnjenje, ali zašto tada pribjeći fantaziju, zašto kreirati paranojni konstrukciju koja treba zatvoriti rupe u slici svijeta, nije li dostojanstvo prihvatiti praznину, odustvuo, manjakost i tako se prepustiti anksioznosti koja se, kako nas uče psihanalitičari, javlja zbog nesnošljive blizine Realnog – odnosno njegove praznine koja, brže-bole, ovim ili onim simboličkim poretkom mora biti prikrivena, mislim u vozu koji je već napustio Madarsku i ušao u Austriju, i gle, već su mi sve moje anksioznosti bliže, kao da ono što je tonula sada izranya iz tamne vode, vraća se k meni, ponovo uspostavlja blizinu sa mnom, i znam: još koji kilometar bliže Beču i sve ono anksiozno može, što se čini beskrjano daleko na mom sponom putu kroz Madarsku, biće mi bliže od jučerašnjeg dana u Budimpešti, toplog ugodnog dana koji je počeo doručkom u italijanskom restoranu preko puta Muzeja književnosti, nastavio kratkim espresom uz cigarete na terasi Costa Coffee, danu koji me odveo na Sajan knjiga gdje smo, kolege pisci, vodili debatu o nacionalnoj književnosti i smrti nacionalne države, vodili debatu pod pokroviteljstvom Evropskog parlamenta, što je, je li, čast, pa i zadovoljstvo, jer je honorar bio raskošan, to smo se složili, premda su

nam stavovi o predmetu debate bili prilično udaljeni, što je, pretpostavljamo, i bila namjera organizatora, pokazati svu raznorodnost evropskoga mišljenja, blablabla, debata kao debata, izlišna, ali ne posve, jer neko je, već se ne mogu sjetići ko, rekao kako je madarska književnost dokaz da nacionalne književnosti ipak imaju odredene samo njima svojstvene odlike, jer madarska književnost, to je *madarska rečenica*, jer se u madarskoj književnosti gaji kult duge madarske rečenice, o čemu mislim dok voz tutnji kroz predgrađe Beča, o madarskoj rečenici, koja je zgodna metafora za život, i sam dugačak i nepregledan, lišen mjere, život koji je mogao biti ispričan i proživljen drugačije, sa preciznjom interpunkcijom, sa tačkama i novim redovima, jer anksioznosti zahtijevaju tačke, jer anksioznosti zahtijevaju uskljicanje!, život ispričan bez ponavljanja i sa manje viškova, sa više svijesti i manje sna, mislim dok voz stiže na bečki Hauptbahnhof, putnici se dižu iz svojih sjedala i po prvi put ih na ulasku u voz primjećuju dok jure ka izlazu vukući svoje kofere, ciji točkovi kažu da sviraju neki dementni valcer, tako mislim znajući da više nemam izbora, nemam prostora za dalje oklopljanje, meandriranje, odlaganje: vrijeme je da zatvorim madarsku rečenicu. ■

Piše: Selvedin Avdić

KAP VESELJA

(odломak iz rukopisa)

Lica slabo pamtim, a imena obavezno zaboravljam. Ne znam procijeniti ljude, a volim ih posmatrati.

Dosadno je gledati ih tamo gdje to oni očekuju, na prijemima, zabavama, defileima i sličnim paradama, jer se na takvim mjestima svrte da budu drugačiji od ostalih pa na kraju izgledaju jednako izvešteno. Lijepo je, recimo, gledati ljude na autobuskim stanicama – kada se oprataju, zamisljavaju šta ostavljuju iz sebe, šta ih očekuje, razmišljaju šta su propustili, izgubili, pročerđali, koga su iznevjerili, broje kofere, pišaju novčanike, pregleđuju džepove, ravnaju revere, ne mogu sakriti strepnju, uzbudjenje, nervozu, znoje se, crvene, zjevaju... Mogao bih čitav dan sjediti i samo posmatrati.

Gledam, ali ništa ne učim o ljudima. Često me razočaraju, potpuno iznevjeruju, pokažu se sasvim drugačijim. Volio bih ih bolje poznavati, možda bih nekome mogao pomoći, možda bih imao više prijatelja...

Na jednom neveselom mjestu upoznao sam čovjeka koji me privukao svojom vedrinom. Prijalo mi je njegov društvo, znao je zanimljivo pričati, o čudnim običajima iz svoga sela, o starim radijskim pjevačima koji nikada nisu snimili ploču, o Crnoj kraljici koja je otvorila liticu da isteče jezero, o mačku koja je pio i me-

zia sa vlasnikom, o kradljivcima stoke, vilinskim kolima ili o kruškama, znao je najmanje 50 različitih vrsta krušaka! Bio je amaterski slikar, hvalio se da je svojevremeno dobro imitirao poznate slikare naivce, kopije prodavao dubrovačkoj galeriji, punio njemacke stanove šarenim pjevcima i od toga napravio kuću. Lijepo je pripovedao, gestikulirao, imitirao glasove, nasmijesen... Uživao je u svojim pričama. Ja sam uživao više od njega, u njegovom svijetu od žarkih boja.

Sreća sam ga jedne večeri, nije se smijao, bio je blijed, umoran. Ispričao mi je da je nakon deset godina ponovo bio u svom selu gdje su ekshumirali žrtve zakopane u voćnjaku. Dijelove skeleta položili su na najlonsku plahtu a on je u jednoj lobanji odmah prepoznao svog amidižu. Bilo je dovoljno da zamisli vrh nosa, obvre iznad praznih duplji i meso se nekako samo, kako mi je rekao, „navlačilo na kosti“.

„Valjda zato što sam slikar, u životu sam uradio mnogo portreta“.

Ostatak vrelog dana proveo je sjedeći u hladovini. Seljaci su mu donosili lobanje a on ih je prepoznavao, škiljio i „dozivao meso na kosti“. U ranu zoru, dok su svr spavalj, otišao je iz sela.

Kada smo se ponovo sreli ispričao mi je da je opet bio u selu, ali samo pola sata. Noć prije zatekao je oca kako plaća u spavačoj sobi i ponavljaju da se želi vratiti kući. Starcu su od suza omekšali obrazi, rekao mi je, kao u dijetetu. Pokušao je da ga smiri, objasnjavao da nema više kuće, zapaljena je, nema više ni rođbine, pobijena je ili protjerana, a i njive su podivljale, ne mogu se prepoznati. Otac je slušao, brisao suze, pio vodu i dok mu se kocka šećera topila na jeziku, naglo prenuo i rekao:

ARMATURA

Piše: Đerd Serbhorvat

ČAS NACIONALNE KONSULTACIJE

Sedimo mi u birtiji u Pešti, igramo pikado, kad sa pomoćnicom nađe čovek koji duž džuboks. Ima u mašini svacača, od mog omiljenog „Imagination“-a preko svetskih hitova (koje uopšte ne poznajem), pa madarski laki džez, hevi metal, i taj naš „svadbeni rok“, koji su izmisliši baš vojvodanski Madari dalekih osamdesetih, negde u južnom Banatu. Grupa se zvala 3+2. Beogradski PGP RTB nije htio da izdaje takav sund, jer je to bila prethodnica turbo folk-a, polu-narodnici, polovni rokeri sa sela. Ali zagađečki Jugoton ih je privratio i ploče su prodavane u više primjeraka nego što je bilo vojvodanskih Madara. Bila je to dobra valuta u Madarskoj, ko italijanske farmerice i Napoleon konjak. No, sad vlasnica smatra da te pesme treba izbrisati iz tzv. muzičke mašine, i ovaj grozan svadbeni rok, ali i madarske pesme koje sviraju Ćigani. Ali treba ubaciti grupu *Egészszéges fejőr* (Zdrava koža na glavi), a to je jedna čelava, nacionalna radikalna rok grupa, čija ideologija mrzi Rome, Jevreje, Rumune, Srbe, odnosno sve što nije madarsko. A ja gledam, i čini mi se da su vlasnik džuboks njegova pomoćnica, prijateljica, šta ti ja znam – Romi. Ali vlasnica reče: jok, nisu oni Ćigani, nego ovaj drži i solarium, pa zbog toga je braon boje. Jer ona lično ne bi dozvolila da u njenu krčmu dolaze Ćigani, nigeri, pederi... I šta sam mogao? Lepo sam se posavadao s njom i izšao iz tog podruma za sva vremena. Neću da placam fašistima, i to baš u onom delu Pešte gde živi najviše Roma a susedni kvart je bio star i jevrejski deo varoši, u kome je pre sto i nešto godina više ljudi pričalo nemački nego madarski. Mislim, više nego u celoj Budimpešti.

PIREZ RAUS!

Očigledno je da su ovi glasovi sve snažniji, mržnja sve veća. Antisemitizam i rasizam su uvek u modi, toliko da kad su pre desetak godina stručnjaci napravili istraživanje sa pitanjem koga Madari ne bi prihvatali kao imigrante, čak njih 59% reklo da Pi-reze ne bi trebalo pustiti u zemlju. Poenta je da su ovu naciju izmisliši sami istraživači. Od tada, skoro sve partie se takmiče za naklonost takvih birača.

„Ostala je jabuka, sigurno nisu posjekli staru jabuku!“

Slikar je ujutro sjeo na avion, otišao u selo i posjekao jabuku.

Pokušavao sam da ne razmišljam o svom ocu. Vjerovao sam da ne bi razumio moj sumanuti bijeg, mislio sam da on život doživljava kao i svaki drugi mehanizam nad koji se nadnosio dok ga popravlja, gdje svaki zupčanik mora pokretati neku polugu a svaki okret mora imati svrhu.

Mislio sam, a ne znam otkud mi tolika arrogancija, da on ne bi razumio da život vidim kao riječu – kao da je to posebno originalna i komplikirana ideja. Samozadovoljno sam je razradio i zaključio kako postoje tri načina za preživljavanje u riječi. Najlakše je baciti se u bujicu, zaromiti i pustiti da te struja nosi. Iako se u smjelom skoku, to nije hrabrost, naprotiv – predaja. Hrabrost je držati glavu nad vodom, održavati se na površini, gledati blatnjavu pjenu i pokušati razumjeti. Postoji i treći način, najbjednija škola plijivanja kojeg i ja pripadam – glavu držim nad vodom, ne zato što pokušavam da razumjem nego zato što nemam snage da učestvujem.

Ovu takmicu sam dosljedno poštovao i koncentrirano pazio da godinama ničemu ne učestvujem. Možda zato tako malo pamtim, sva sjećanja mogu stati u jedan dan. A možda sam pušio previše haščića?

Divim se ljudima koji pamte. Čudim se kako se sjećaju datuma, čitavih rečenica, rekonstruišu dane od zore do sumraka... Meni su čitave godine u mramu. Mogu se sjetiti nekih događaja, mogu ih i hronološki poredati, ali ih ne mogu smjestiti u njihovo vrijeme, mjesecu i godine kojima pripadaju. Ponekad, opet, mogu se sjetiti dijelova događaja, dijelova rečenica, ali akteri su u magli...

Ne mogu se sjetiti kako sam saznao da mi je umro otac. Sjećam se mučnine... ■

Ultradесničarska, bolje reći nacionalna radikalna stranka Jobik, druga je po snazi, u nekim mestima već glatko pobedi. Pa sad vladajuća stranka Fides na čelu sa Viktorom Orbanom hoće da ih zaobiđe s desna. Više ih ništa ne interesuje, samo vlast i pare, a intelektualna elita im je nikakva, odnosno starci (starost-ludost).

Ovi potonji su romantičarski nacionalisti (a da, postoji i skinhed

grupa pod nazivom *Romantično nasilje*), pa su izmisliši da je šansa za oporavak Mađarske na selu. Koje inače propada, ali, po njima, tamo nam je ta divlja snaga koju smo doneli sa Istoka, iz Azije. Jer Zapad još više propada nego naša sela. U stvari, mi (tj. oni, dobri Madari) naspram lošijih, pokvarenih u metropolišu i u ostalim gradovima) branimo istinsku, hrišćansku Evropu od najezdi istočnjačkih, muslimanskih horđi. Da stvar bude interesantnija, i neki liberali se bune, jer madarski muslimani hoće da izgrade u Pešti veliku džamiju i islamski centar uz finansijski podršku turskog ministarstva za veru, te će to, je li, biti u stvari centar za terorizam i antisemitizam. A koga interesuju podaci: da tu ima više budista, kršćana i božjih vjernika – nećece verovati – ovo: „Ako dolaziš u Mađarsku, moraš da poštuješ našu kulturu!“ – „Ako dolaziš u Mađarsku, moraš da poštuješ naša zakone!“

„Ako dolaziš u Mađarsku, moraš da poštuješ naša radna mesta. Bez obzira što ovo je naša radna mesta. Bez obzira što ne znaju ni da beknu na našem jeziku. A da stvar bude delikatnija: barem pola miliona Mađara, od deset ukupno, živi i radi u inostranstvu, tj. oduzima posao Englezima, Nemcima...“

Orban je inače bio među onim retkim političarima, koji je – uz Putina – čestito Sepu Blateru. Opsednut fudbalom, izgradio je stadion u svom selu, ta ekipa igra u prvoj ligi. A pogledao sam: barem četiri stranaca (Branišlav Danilović, Fabio Nascimento de

Foto: Vlado Vujošević

Ultradesničarska, bolje reći nacionalna radikalna stranka Jobik, druga je po snazi, u nekim mestima već glatko pobedi. Pa sad vladajuća stranka Fides na čelu sa Viktorom Orbanom hoće da ih zaobiđe s desna. Više ih ništa ne interesuje, samo vlast i pare, a intelektualna elita im je nikakva, odnosno starci (starost-ludost). Ovi potonji su romantičarski nacionalisti (a da, postoji i skinhed grupa pod nazivom *Romantično nasilje*), pa su izmisliši da je šansa za oporavak Mađarske na selu. Koje inače propada, ali, po njima, tamo nam je ta divlja snaga koju smo doneli sa Istoka, iz Azije. Jer Zapad još više propada nego naša sela. U stvari, mi (tj. oni, dobri Madari) naspram lošijih, pokvarenih u metropolišu i u ostalim gradovima) branimo istinsku, hrišćansku Evropu od najezdi istočnjačkih, muslimanskih horđi. Da stvar bude interesantnija, i neki liberali se bune, jer madarski muslimani hoće da izgrade u Pešti veliku džamiju i islamski centar uz finansijski podršku turskog ministarstva za veru, te će to, je li, biti u stvari centar za terorizam i antisemitizam. A koga interesuju podaci: da tu ima više budista, kršćana i božjih vjernika – nećece verovati – ovo: „Ako dolaziš u Mađarsku, moraš da poš

Oliveira, Ludos Hajdúch, Renato Kelić), oduzimaju mesta itekako talentovanim mađarskim igračima. Treba reći i to (pošto po premijeru Mađarska nije multikulturalna zemlja, nego čista, ko potoči u Švarcvaldu zvani Dunav, te ne možemo primati nikakog stranca, jer nismo sposobni da ih asimilujemo) da u ekipi ima dosta domaćih sa baš čudnim, ne-mađarskim imenima kao što su Disztl, Hudák, Kleinheisler, Lorentz, Margitics, Mikola, Polonkai, Spandler, Tischler, Tóth i Vaszicsku.

AVET BALKANIZACIJE

Po premijerovoju „filozofiji“, političari i mediji treba da govore o čemu govore i obični ljudi. A po njemu, ljudi pričaju o tome kako bi trebalo opet vesti smrtnu kaznu (ja u životu nikog nisam čuo uživo da polemiše o tome). E kad mu je Brisel poručio: ili EU ili smrtna kazna, povukao se, dodavši da on lično i kao hrišćanin ne podržava to, ali, jebiga, Mađari su takvi – dok u Evropi svi čute, nema nikakvih debata, mi iskreno govorimo o svemu, pa direktno kažemo ono što mislimo. A zapravo je Orban baš takav. Bivšem američkom ambasadoru je doslovno rekao da je demokratija *bulshit*, i da to nije za nas – narodu treba reći ono što treba da misli. Ili je bolje da ne misli ništa. Ili da vodi rasprave, ali onako kako vlast hoće.

No, na kraju moram priznati da nisu samo nacionalni radnici, konzervativci, rekli zbogom zdravom razumu. Svi smo pomalo poludeli, pa tako i istaknuti pisac Đerdž Špiro, koji odlično poznaje južnoslovensku književnost, Balkan, pa i srpski jezik (kao mlad dugo je živeo u Beogradu). U raznim intervjuima mađarske prilike upoređuje sa Balkonom, tvrdeći da se Budimpešta balkanizuje baš zbog nas, vojvođanskih Mađara, koji smo se do selili u glavni grad gde širimo balkansku (ne)kulturu.

Baš sam ponosam – ako nas šačica sa juga, odnosno sa severa Srbije, možemo da zarazimo centar nacije, onda ćemo valjda imati snage i da zemlju dezinfikujemo od navedenih gluposti. I bolesti. ■

Fotomontaža: Mrtvi albatrosi

Noć muzeja – ukazanje (Sebastijana) Kurca

VREME SMRTI I RAZONODE

Pišu: Nenad Veličković

MARKO KRALJEVIĆ UKIDA STANARINU

Poranju Kraljeviću Marko,
Poranju niz Zeleni venac,
Sukobi ga Ciganka devojka,
Božju pomoć naziva joj Marko:
„Božja pomoć, Ciganko devojko!
Što si tako, sekо, osedila?
S kog' si mlađa sreću izgubila?“
Proli suze Ciganka devojka,
Pa govori Kraljeviću Marku:
„Evo im skoro godin' dana,
Kako dođe Arap prekomorac,
Da sazida na vodi Beograd.
Da rastjera zmije i jakrepe
I straćare gdje im mjesto nije.
Arapa su lepo dočekali,
Sirotinji zakon nametnuli:
Kom je kuća na mestu makete
Da spakuje život u pakete,
Da se seli, i da se veseli,
Što je Arap dobra srca bio
Pa na Savi šoping centar snio.
I stanove, za bogate kupce
Za Arape, i za rodoljupce.
Sad zajedno pozivaju svate
Da otkupe na rate kvadrate
Kome banka ne odobri duga
Dobro j' došo, ali kao sluga.
Sa toga sam sreću izgubila.
Sa toga ču u Savu skočiti.“
Al' besedi Kraljeviću Marko:
„Ne šali se, u vodu ne skači,
Nemoj sebi smrti učiniti,
Već mi kaži Arapove dvore,
Imam reći besediti s njime.“
Veli njemu Ciganka devojka;

„Njegovi su dvori na Dedinju
To je njemu naša vlada dala
Da nas gleda umesto maršala.“
A kad Marko saslušao reči,

Posle našeg Voje čestitoga
Da Arapi sad po tebi grade!
Ja sramote podneti ne mogu,
Ni žalosti velike trpiti,
Danas ču te, brate, osvetiti,
Osvetiti, ili poginuti.“
Ode Marko pravo na Dedinje,
Ugleda ga Arapova straža,
Svi ministri i predsednik vlade
Pa kazuje crnu Arapinu:
„Gospodine, investorovče!
Čudan junak jezditi uz kaldrmu
Na vitezu konju šarenome,
Dobra konja vrlo rasrdio,
Iz kopita živa vatra seva,
Iz nozdrva modar plamen liže;
Oće junak na nas udariti.“
Al' besedi Arapine crni:
„Deco moja, vlado i ministri!

Okom strelja a brkove suče
Gleda gdje će Šarca parkirati.
Pak pozdravlja crnog Arapina:
„Božja pomoć, dragi gospodine!
Božja pomoć, vlado i ministri.
Čuo jesam da se projekt radi
Preko čerge da se čardak gradi
Pa sam došo, don'o stanařinu,
Da uselim, da se razveselim,
Da s visoka na Beograd gledam.
Kaži meni, što je stanařine?“
Arap Lepo Marku odgovara:
„Tri hiljade, ko je poranio
A ko kasni, njemu i četiri;
Ti se vidiš junak od mejdana,
Nije kvara i da pola dadeš!“
Marko zbira, pa se presabira,
Arap klima pa mu namiguje:
„Sam' u kurve veresije nema!“

Placevi mu preko noći niču.
Sa svih strana buldožeri kreću
Za Beograd na vodicu svetu
I car Lazar danas bi izabro
Mesto carstva nebeskog maketu.
A što, Marko, nemaš gotovine
Lasno ćemo pazar utvrđiti.
S vladom sam ga isto utvrdio.“
(Tu ministri okom ponikuše
Samo vlada usta napućila.)
„Digni čurak, a čakšire spusti
Sirotinju biznisu prepusti.“
Mili bože, čuda velikoga!
Da je kome pogledati bilo
Pošto Marko kvadrat otkupio.
Pošto košta džaba stanařina
Zeman dođe valja najebati.
No da vidiš crna Arapina
Kakvo ima koplje pod pojasmom!
Kako Arap koplje isturio
Tako Marko pada na koljena.
Mrke brke nisko objesio,
A stisnuo ono sirotinje,
Gotove mu suze udariti.
Arap s' primiće a Marko odmiće
Dok dotjera Marka do duvara.
Trže Arap budzovana svoga,
Pak udara Marku odozada.
Lako cilja al udara teško
Gde udari melem ne trebuje.
(Tko udara zvekirom na vrata?)
Kako ga je lako udario
S epskom ga je pesmom rastavio.
Kad Arap juriš učinio,
(To je Marku vrlo mučno bilo)
On poziva vladu i ministre,
Da sa Markom pazar zapećate.
Silna đeca baba poslušaše,
Konj do konja, junak na junaka.
Što propušta sluga Golubane
Dočekuje sluga Vaistina.
Gleda Marko Beograd na vodi
Uđ' riše mu suze od očiju.
Pišti Marko do Boga se čuje:
„Bože mili, na svem' tebi vala,
Bog da živi vladu i ministre
Koji su nas žaba izbavili,
I straćara gdje im mjesto nije.
Sirotinjo, svoju vladu slavi,
Prost joj bio Dubai na Savi!“ ■

Fotomontaža: Mrtvi albatrosi

Krenu Šarca knez Milošem ravnim,
Roni suze niz junačko lice,
A kroz suze gnjevno progovara:
„Oj davori, Begrade slavn!“
Šta si danas dočekao tužan,

Ne sme niko na nas udariti,
Tvrđ je orah voćka poslije kiše
Nije junak ko prašinu diže
Neg' većina što zakone piše.
Utom Marko stiže na Dedinje.

Bez kredita ni banaka nema.
Neće niči Beograd na vodi,
Od dukata i od gotovine
Već od dobre vjere u namjere
Kome topuz u zakonu leži